

greppa näringen

Vad har vi åstadkommit i Greppa Näringen?

Emma Hjelm

Introduktionskurs

9 november 2021

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

Även andra utvärderar Greppa Näringen

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

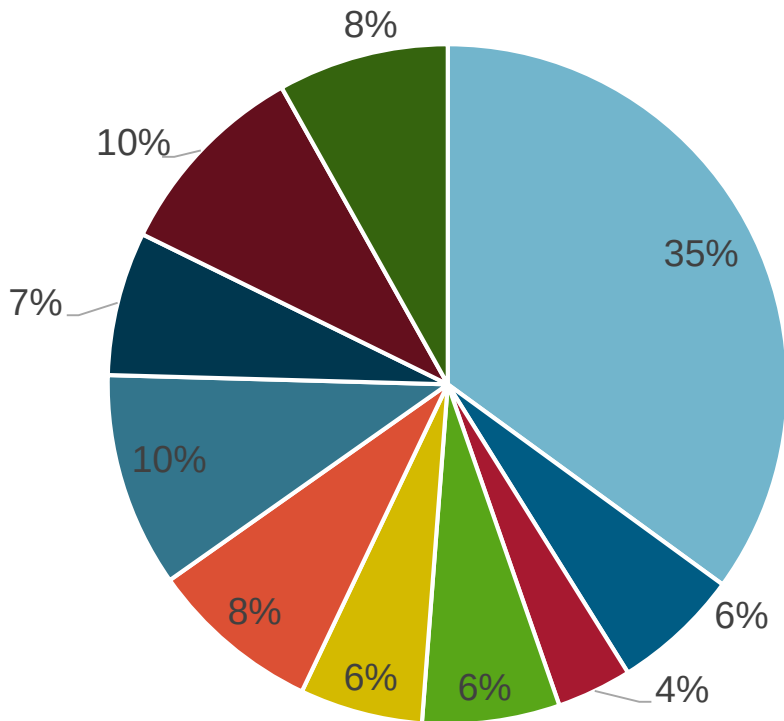
Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

Även andra utvärderar Greppa Näringen

Rådgivningar

Totalt 2000 rådgivningar

- växtnäringsbalanser
- precisionsodling
- växtskydd
- klimat och energi
- utfodring
- gödsling
- Mark, bördighet, dränering
- vall och bete
- stallmiljö
- våtmarker

Jämförelse 2020 och 2019, 20 oktober

Statistik

	Besök	2020 antal	2021 antal
	Växtnäringsbalans-besök	447	371
↑	Gödsling, N, P konv, eko	70	92
	Precisionsodling, test spridare	61	54
	Stallar	83	68
↓	Växtskydd	75	51
	Utfodring, inklusive bete	165	149
	Grovfoderodling	69	71
	Startbesök	145	109
	Uppföljning	101	76
↑	Klimat- energimoduler	152	226
	Vattenmoduler, 14 A,B,D,U	150	107
	Totalt samtliga moduler	1311	1233

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

Även andra utvärderar Greppa Näringen

Nöjdhet och nytta med Greppa Näringens rådgivning

I filmklippet träffar vi både en
lantbrukare och en rådgivare
som ger sin bild av
Greppa Näringen.

Lantbrukares nöjdhet med Greppa Näringen över tid

	aug 2015- jun 2017	aug 2017- jun 2019	aug 2018- jun 2020	aug 2019- jun 2021
Nöjdhetsindex totalt	74	75	75	76
Senaste rådgivnings- besöket	79	81	83	84

Indexklassificering:

< 49 = Mycket lågt
 50 – 59 = Lågt
 60 – 69 = Godkänt
 70 – 79 = Högt
 80 > = Mycket högt

**Antal svarande
senaste
undersökningen:**
 976 st,
 aug-19-juni 2021

Nöjdhetsundersökningen kvartal 2 2021

Lantbrukarnas nöjdhet med rådgivarna

	Nöjdhet
Kunskap	4,0-4,9
Ansvar	4,0-5,0
Engagemang	4,1-4,9
Framåtanda	3,7-4,9
Bemötande	4,1-5,0
Förmåga att förmedla kunskap	3,7-4,7

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

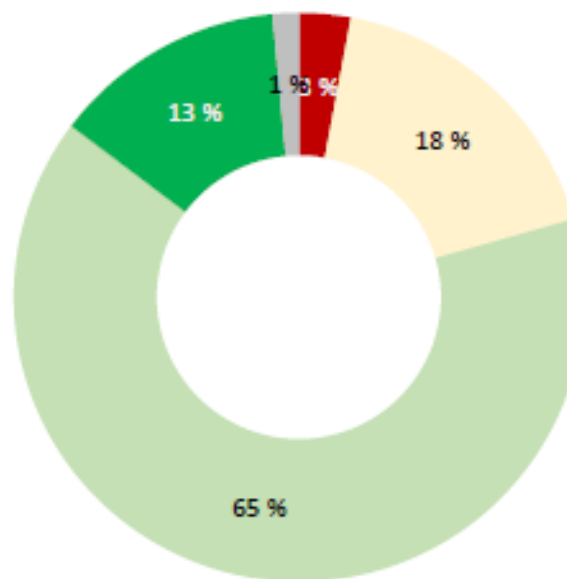
Även andra utvärderar Greppa Näringen

Vilket helhetsbetyg ger du Greppa Näringen?

Helhetsbetyg (%)

Bas: Rådgivare, Greppa Näringen (n=68)

Närmare 80 % av rådgivarna ger helhetsbetyget 4 eller 5 till Greppa Näringen

Medelbetyg
3,9

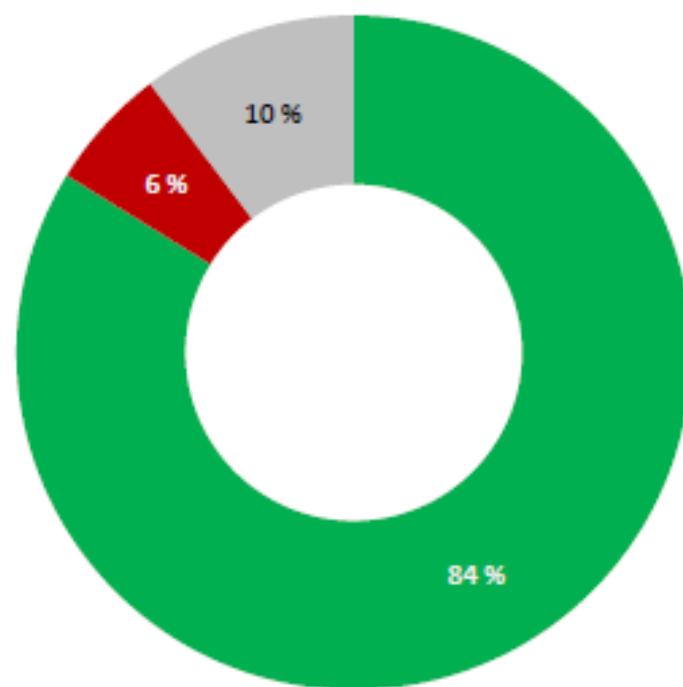
■ 1 Lägst betyg ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Högsta betyg ■ Ingen uppfattning

Tycker du att det arbete som görs inom Greppa Näringen är viktigt för att Sverige ska ha en konkurrenskraftig och resurseffektiv matproduktion samtidigt som miljömålen nås?
(n=68)

VIKTEN AV ARBETET

Hela 84 procent anser att det arbete som görs inom Greppa Näringen är viktigt för att Sverige ska ha en konkurrenskraftig resurseffektiv matproduktion samtidigt som miljömålen nås.

För kommentarer avseende både varför det är viktigt och inte se följande sidor.

■ Ja ■ Nej ■ Ingen uppfattning

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

Även andra utvärderar Greppa Näringen

Greppa Näringens resultat - vad kan vi följa upp?

- › Växtnäringsbalanser (1Aa, 1B, 10B, 10D, 40B)
- › Åtgärdsuppföljning görs efter uppföljningsrådgivning (1B)
- › Klimatkollen (20A, 20B)
- › Energikollen (21)
- › Övriga rådgivningar
 - › Kvävestrategi (11)
 - › Fosforstrategi (11)
 - › Precisionsodling (16)
 - › Foder/utfodring (15, 41, 42, 50)
 - › Växtskydd (13)
 - › Bördighet (12)
 - › Våtmarker (14A/B)
 - › Test av mineralgödselspridare (16B)
 - › Underhåll diken/
översyn dränering (14U/D)
 - › Byggplanering/stallmiljö (30)

Flera åtgärder kan mätas genom att göra växtnäringsbalanser.

Ett minskat överskott visar på en ökad effektivitet i odlingen.

Filmklippet handlar om
förändring i växtnäringsöverskott
på gårdarna i Greppa Näringen

Greppa Näringens växtnäringsbalanser

Underlag med mer än 20 000 balanser från 8 000 gårdar

- › redovisat t o m 2006, 2007, 2010, 2011, 2013, 2016

1. Referensdata indelat efter produktionsgrenar

- › växtodling-, mjölk-, gris-, nötkött-, fjäderfä-, häst-, får-, och blandade gårdar

2. Före ⇔ Efter

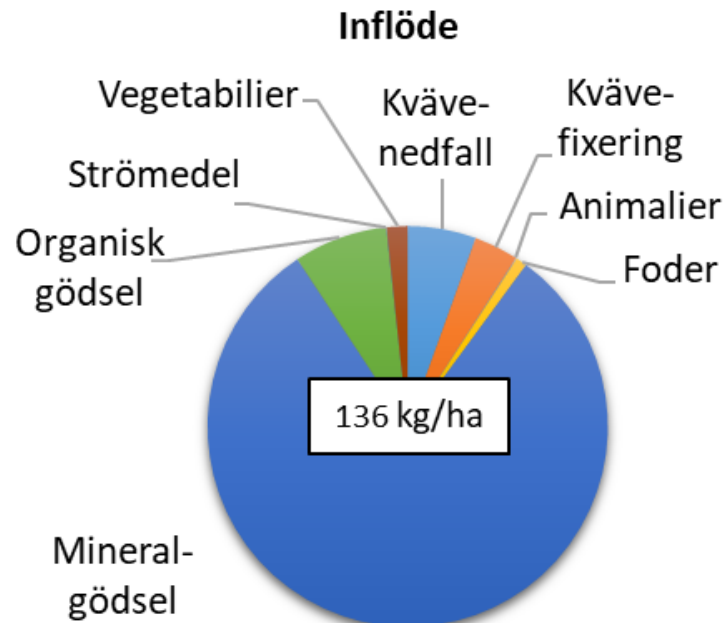
- › 3000 gårdars följts upp före och efter rådgivning

Data från gårdarna visar näringsflöden

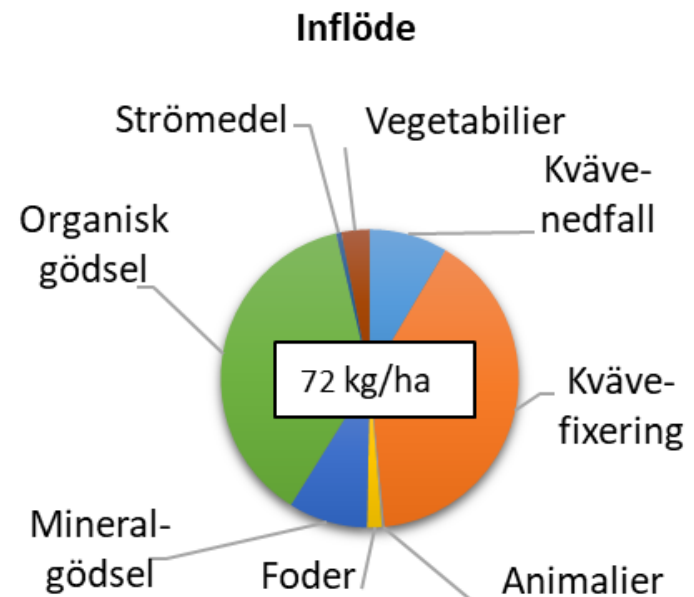
Kväveinflöde på konventionella
växtodlingsgårdar

Konventionella

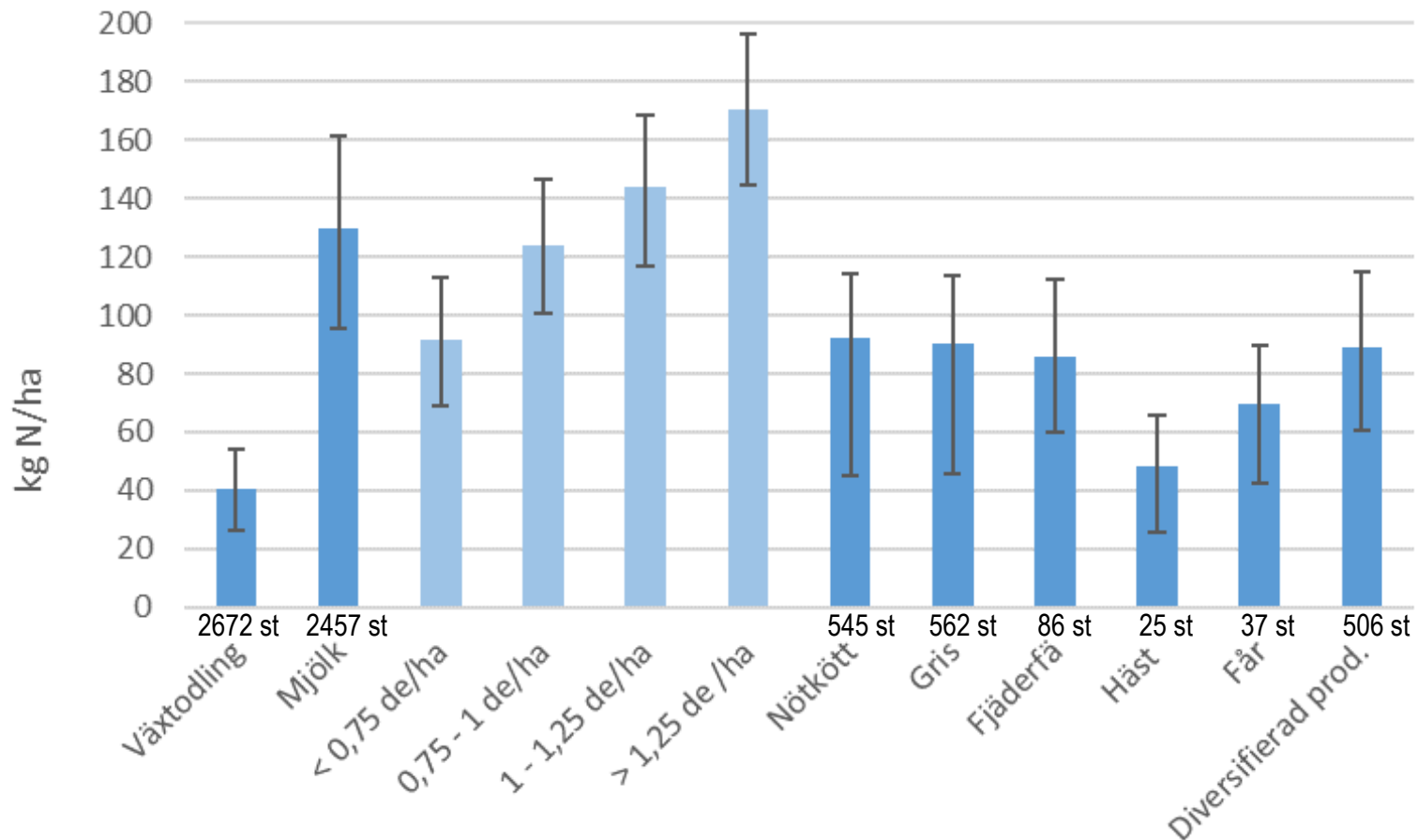

Kväveinflöde på ekologiska
växtodlingsgårdar

Ekologiska

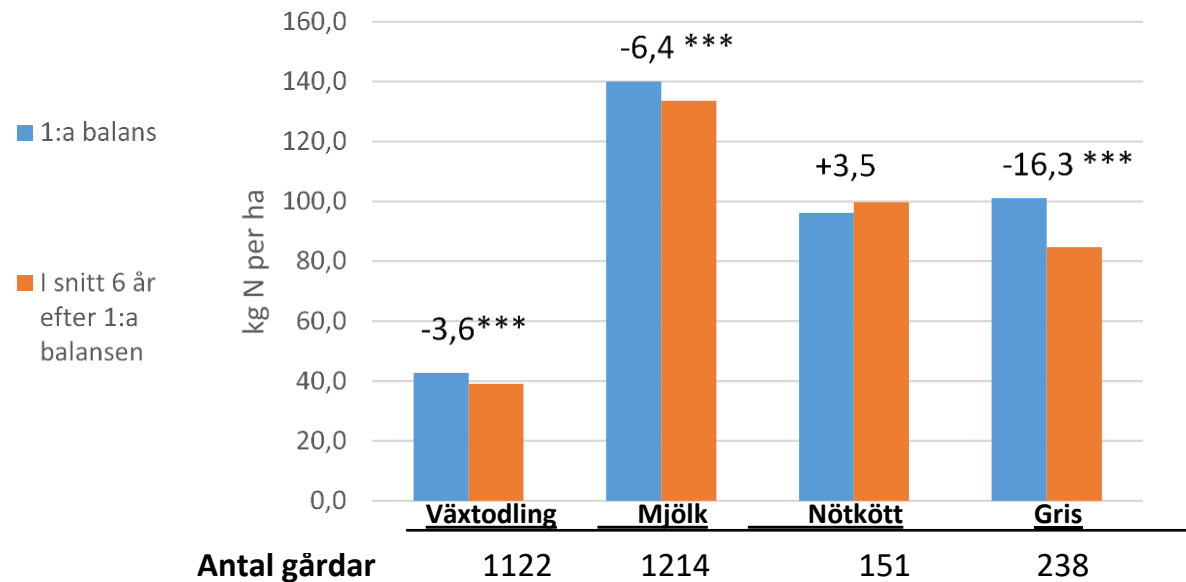
Kväveöverskott för olika produktionsgrenar, konventionella gårdar

Fosforbalans för olika produktionsgrenar, konventionella gårdar

		Djurtäthet	Fosforflöde		
			In till gården	Ut från gården	Balans
		medeltal de/ha	kg P/ha	kg P/ha	kg P/ha
Produktions-	gren				
2 672 st	Växtodling	0	14,5	17,3	-2,8
2 457 st	Mjölk	1,0	15,1	11,7	3,4
545 st	Nötkött	0,6	11,9	10,6	1,3
562 st	Gris	0,8	27,0	24,3	2,7
86 st	Fjäderfä	1,3	29,4	27,1	2,3
25 st	Häst	0,6	8,2	8,9	-0,8
37 st	Får	0,5	10,0	8,4	1,7
506 st	Diversifierade	0,6	11,9	10,1	1,8

Kväveöverskott vid första och senaste växtnäringsbalansen konventionella gårdar

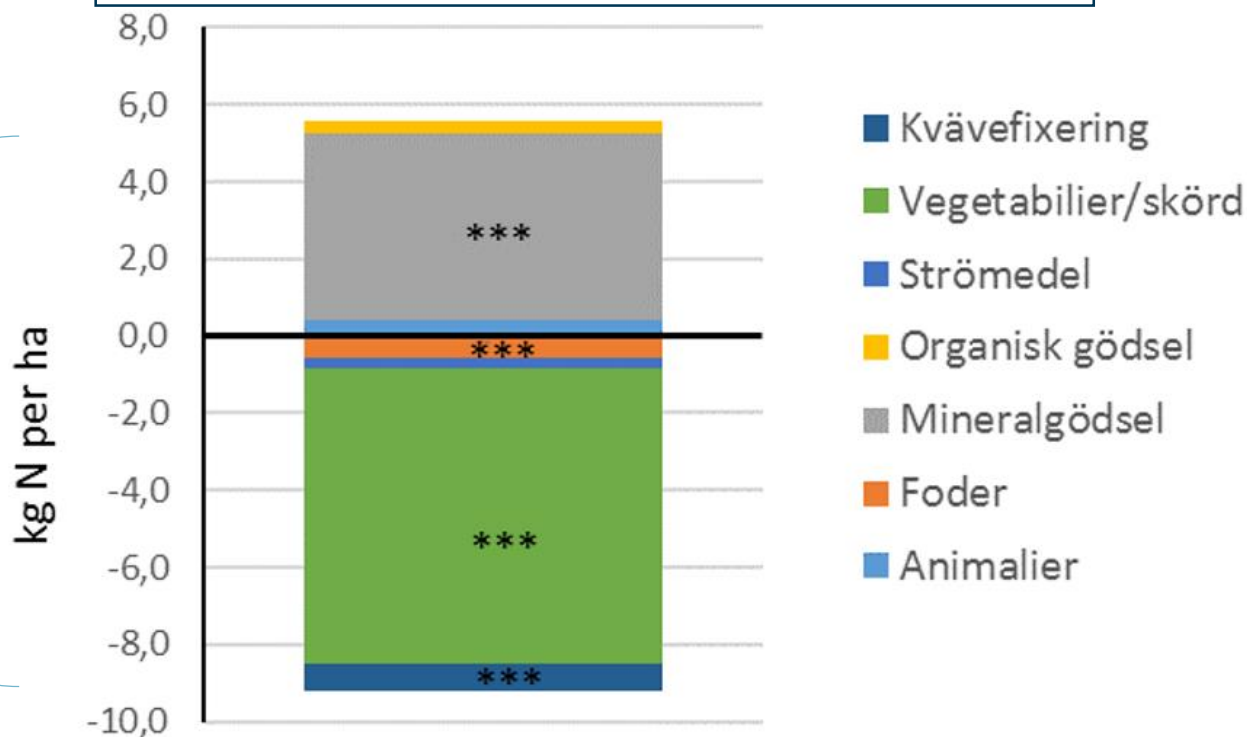
Statistisk skillnad *** = $p < 0,001$, ** = $p < 0,01$, * = $p < 0,05$

Underlag: växtnäringsbalanser mellan 2001 och 2016

Förändring kvävebalans konventionella växtodlingsgårdar

ORSAK Ökade skördar,
men även ökad gödsling

-3,6 kg N/ha

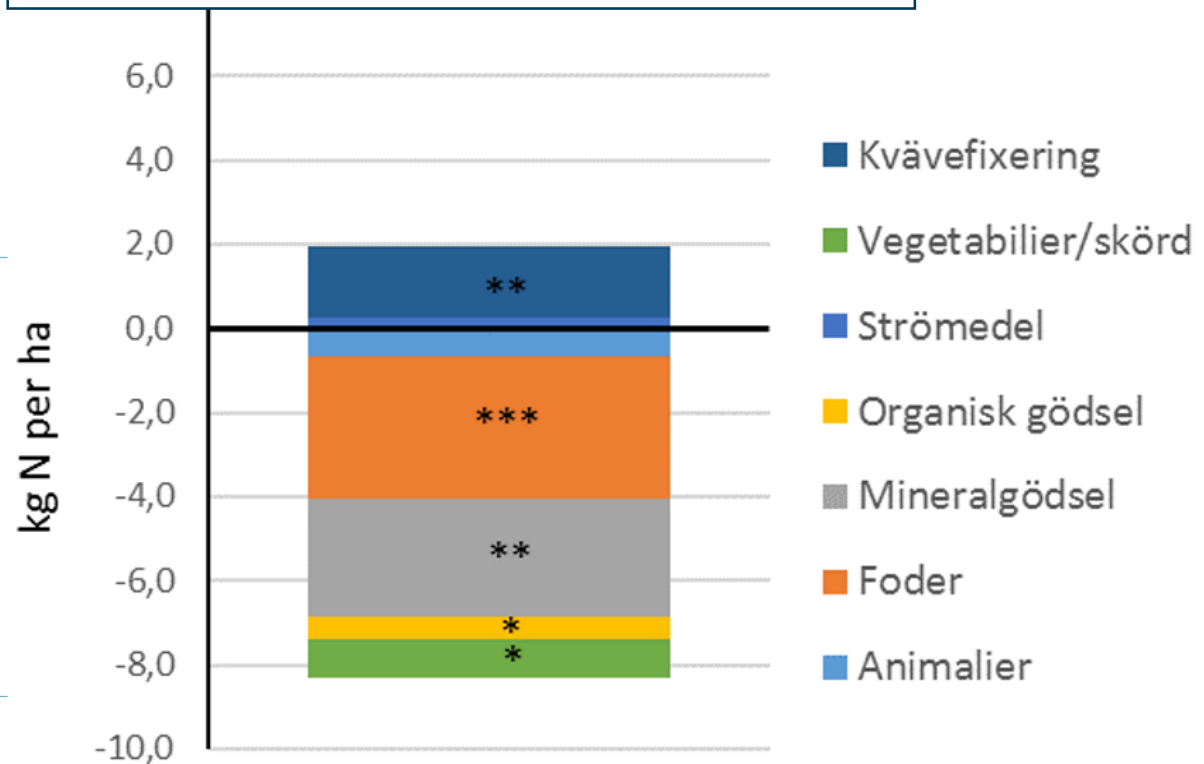

1122 gårdar, minskat överskott om 3,6 kg N per hektar, 6 år

Förändring kvävebalans konventionella mjölkgårdar

ORSAK Mindre kväve med
foder och mineralgödsel

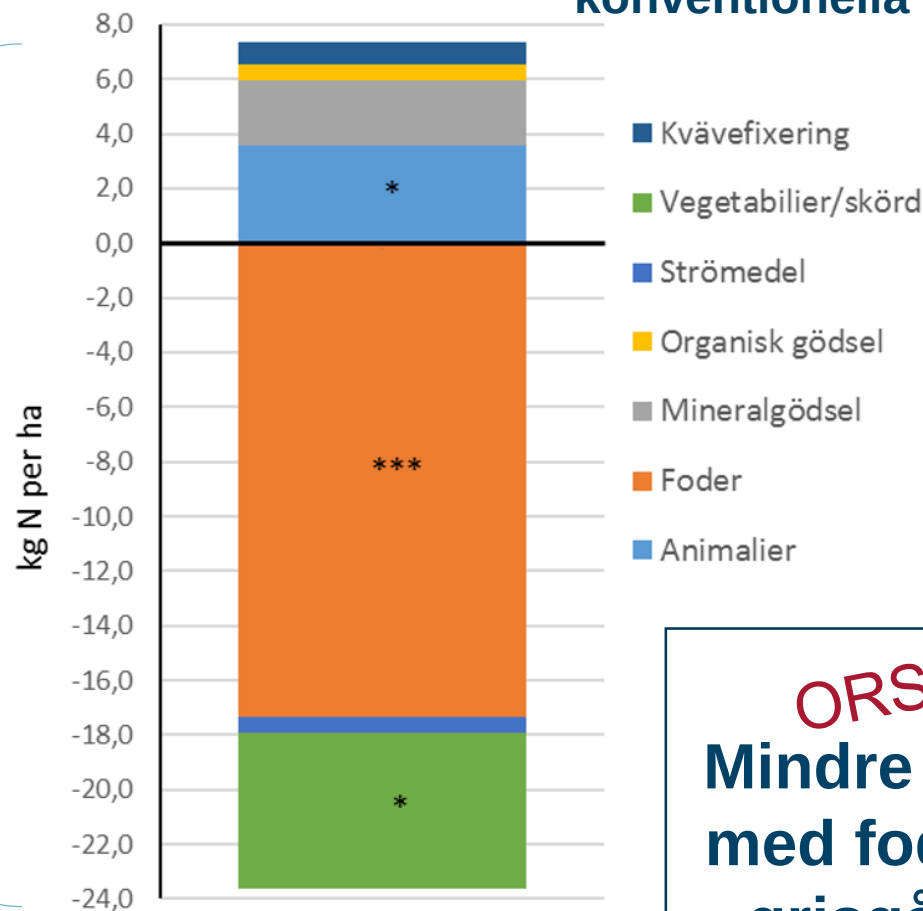
-6,4 kg N/ha

1214 gårdar, minskat överskott om 6,4 kg N per hektar, 6 år

Förändring kvävebalans konventionella grisgårdar

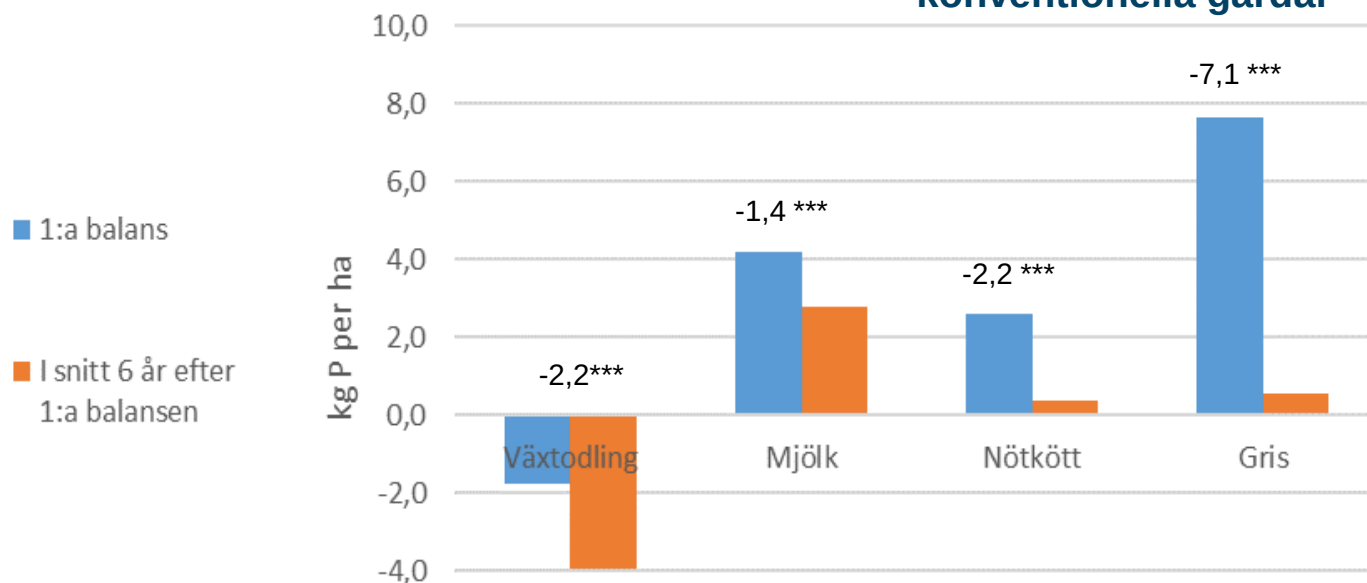
-16,3 kg N/ha

ORSAK
Mindre kväve
med foder på
grisgårdar

238 gårdar, minskat överskott 16,3 kg N per hektar, 6 år

Fosforöverskott vid första och senaste växtnäringsbalansen konventionella gårdar

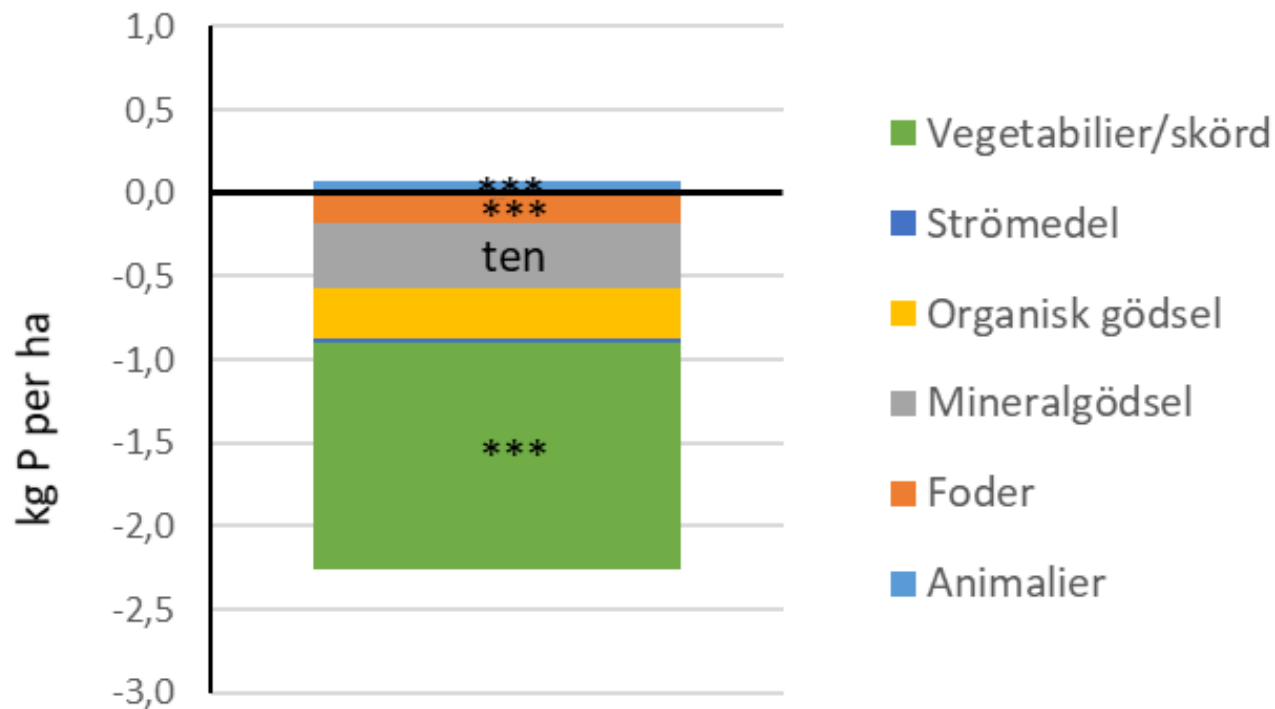
	Växtodling	Mjolk	Nötkött	Gris
Antal gårdar	1122	1214	151	238

Förändring fosforbalans (kg P/ha)

Förändring utan justering	-2,2	-1,4	-2,2	-7,1
---------------------------	------	------	------	------

Förändring fosforbalans konventionella växtodlingsgårdar

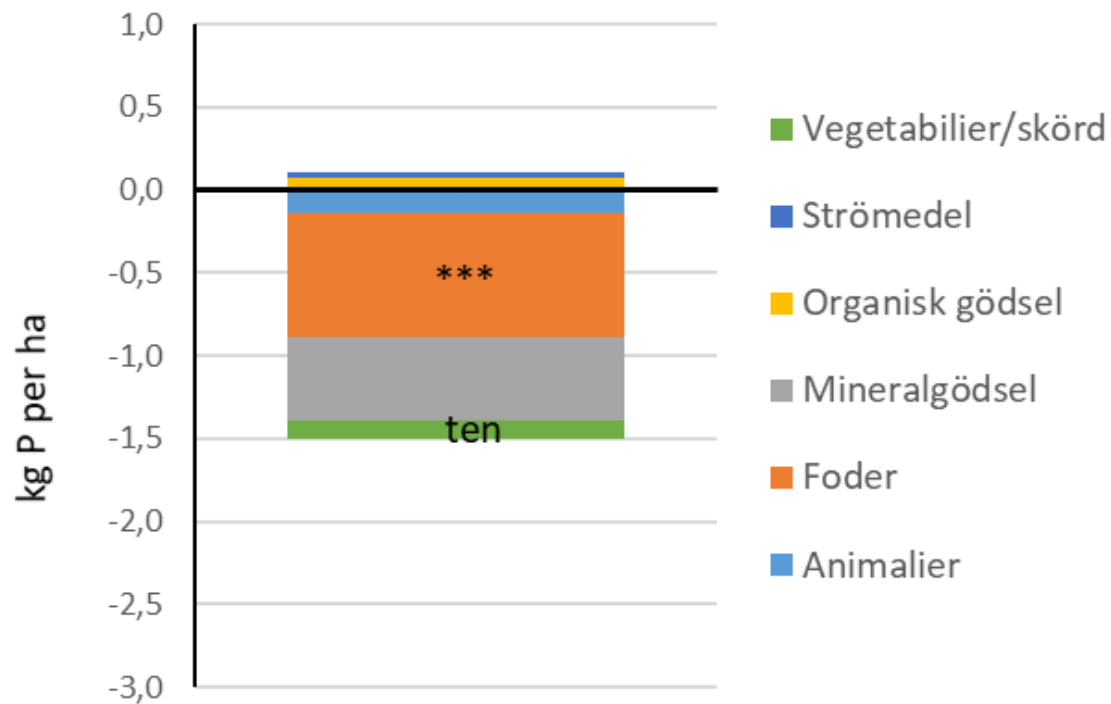
ORSAK Skördarna har ökat på
växtodlingsgårdarna

1122 gårdar, minskat överskott om 2,2 kg P per hektar, 6 år

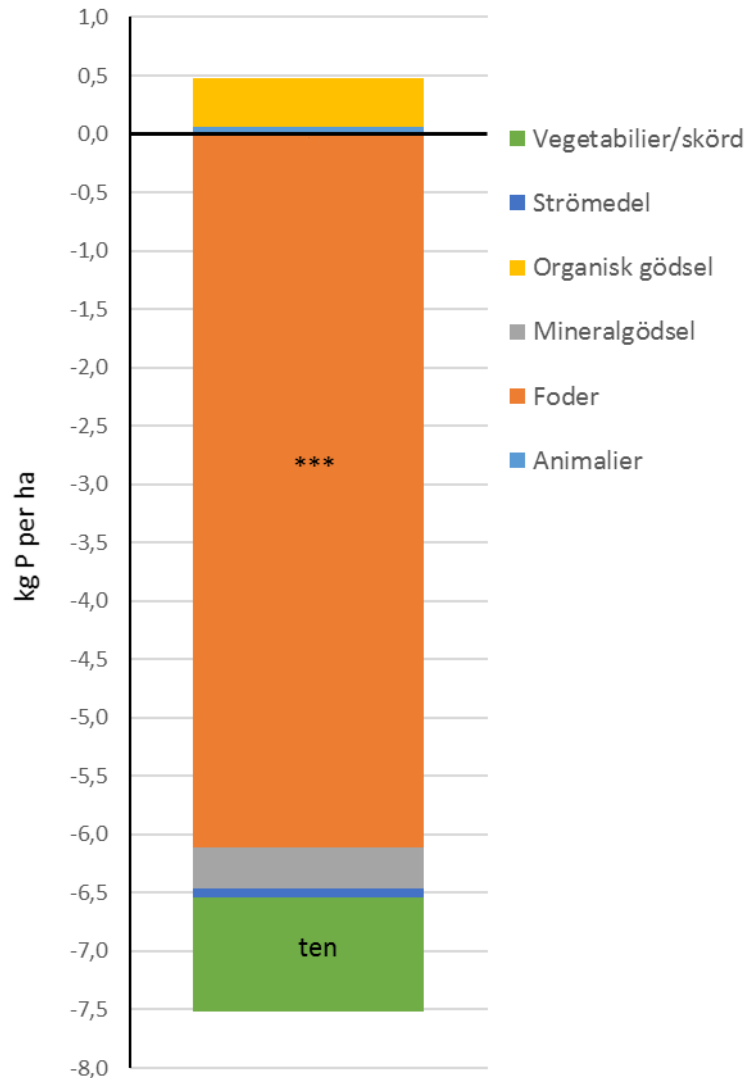
Förändring fosforbalans konventionella mjölkgårdar

ORSAK Minskad mängd fosfor
i foder på mjölkgårdarna

1214 gårdar, minskat överskott om 1,4 kg P per hektar, 6 år

Förändring fosforbalans konventionella grisgårdar

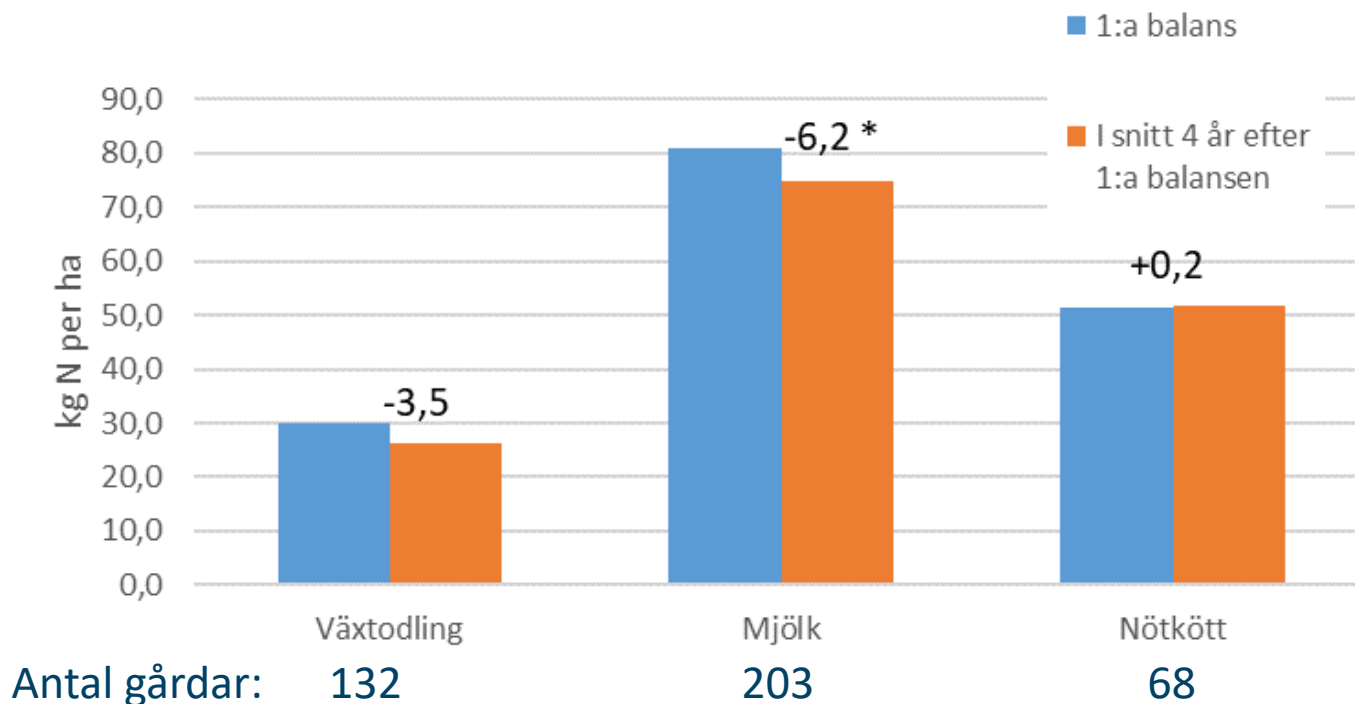
ORSAK

**Minskad
mängd fosfor
i foder på
grisgårdarna**

238 gårdar, minskat överskott 7,1 kg P per hektar, 6 år

Kväveöverskott vid första och senaste växtnäringsbalansen

ekologiska gårdar

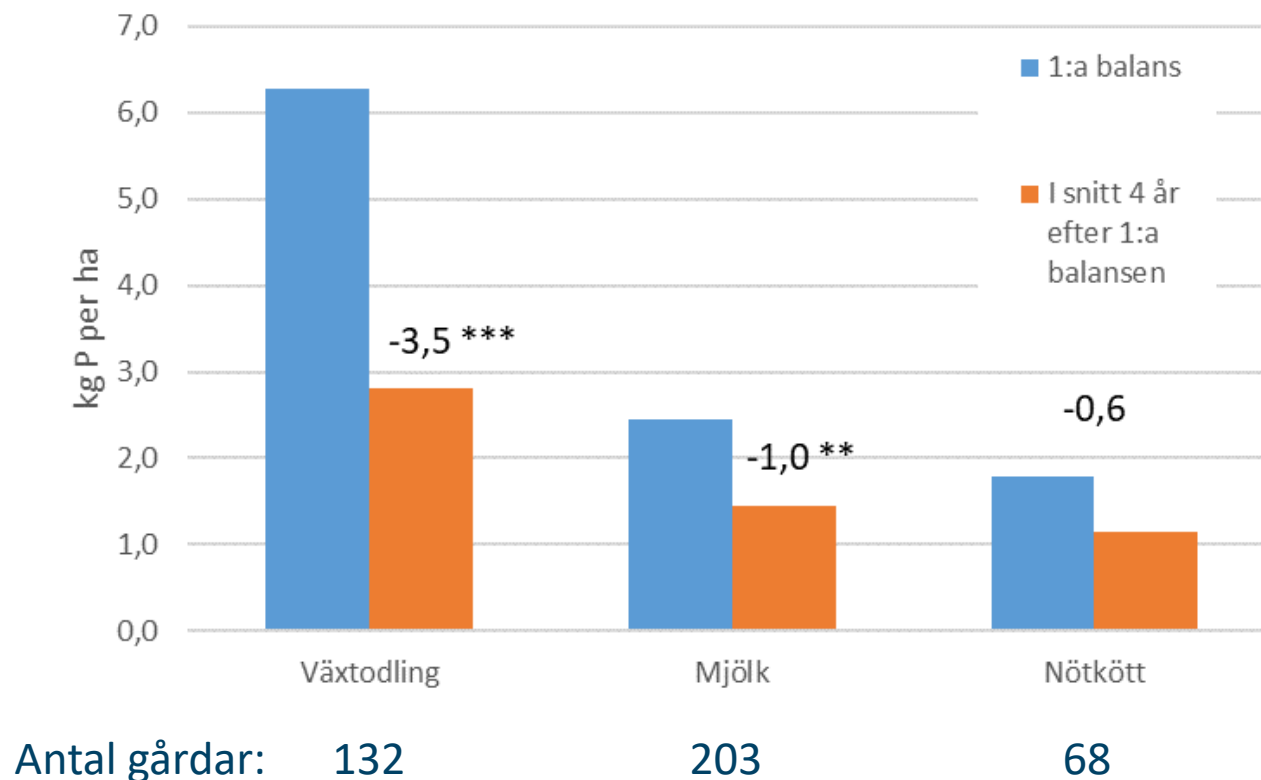

Statistisk skillnad *** = $p < 0,001$, ** = $p < 0,01$, * = $p < 0,05$

Underlag: växtnäringsbalanser mellan 2001 och 2016

Fosforöverskott vid första och senaste växtnäringsbalansen

ekologiska gårdar

Statistisk skillnad *** = $p < 0,001$, ** = $p < 0,01$, * = $p < 0,05$

Underlag: växtnäringsbalanser mellan 2001 och 2016

Åtgärdsuppföljning, exempel på fråga som lantbrukaren får vid en uppföljningsrådgivning, 1B

Åtgärdsuppföljning

Åtgärdsuppföljning i Greppa Näringens
uppföljningsrådgivning (modul 1B)
- ammoniakåtgärder

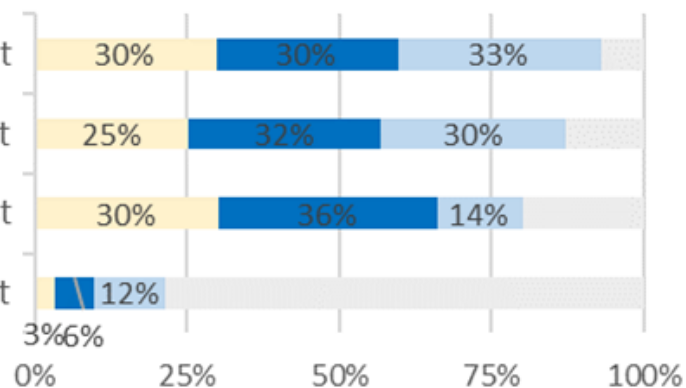
2020-08-18

Sedan jag fått rådgivning i Greppa Näringen har
jag minskat växtnäringsförlusterna vid
stallgödselspridning genom:

■ Redan gjort ■ Ja i stor utsträckning ■ Ja i viss utsträckning ■ Nej

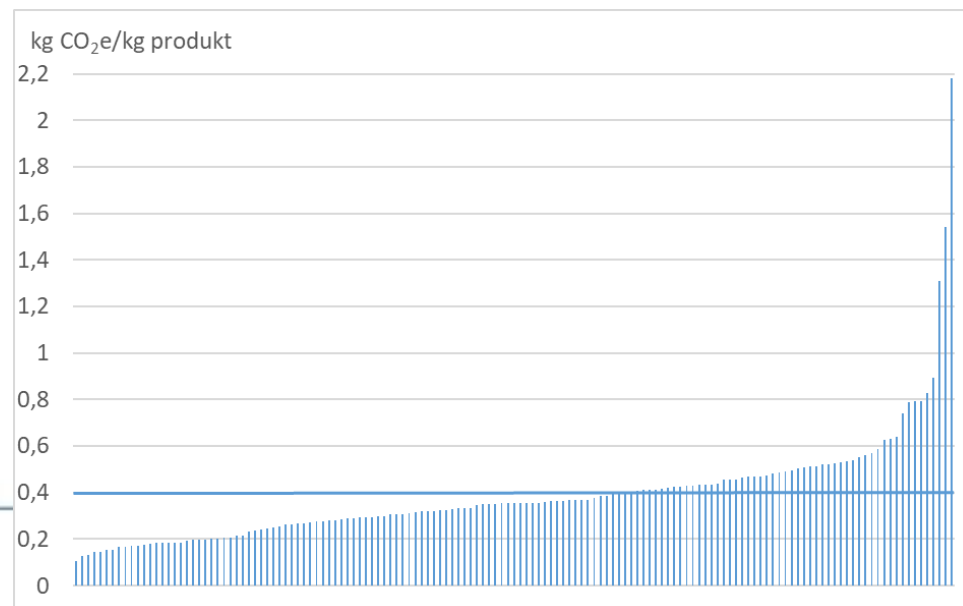
- att ta hänsyn till vädret vid spridning av stallgödsel, 839 st
- snabbare myllning på obevuxen mark, 729 st
- användning av släpslangsspridare (bandspridning), 656 st
- användning av myllningsaggregat, 562 st

Klimatkollen (20A & 20B)

- › 960 företag har gjort Klimatkollen 20A (växtodling) och 20B (djur) 2010-2016
- › Stor spridning mellan företagen i storlek, i användning av insatsmedel och i totala mängder koldioxidekvivalenter

**Numera kan klimatavtrycket
fördelas på olika produkter
(allokeras) i beräkningen i
Vera vilket kommer ge
intressanta utvärderingar
framöver.**

Energikollen (21)

- › 70% mjölkgårdar
- › nästan 50% ekologiska gårdar
- › mediangården utmärks av:
130 de, 160 ha, 313 000kWh

De vanligaste åtgärderna som föreslås:

- › byt till LED-belysning
- › förbättra styrningen av teknisk utrustning
- › gå en kurs om sparsam körning
- › för-kylning och värmeåtervinning vid kylning av mjölk

Utfodringskontroll gris (50A & 50B)

- › Rådgivningen har funnits sedan 2001 och knappt 500 rådgivningsbesök har gjorts sedan dess.
- › Vår utvärdering visar: gårdarnas kväve- och fosforeffektivitet i fodret kan öka med 2-3 procentenheter
- › Fördelar: mindre växthusgasförluster och näringsläckage och gynnar samtidigt gårdens ekonomi

Utvärdering av Greppa Näringsens rådgivningar

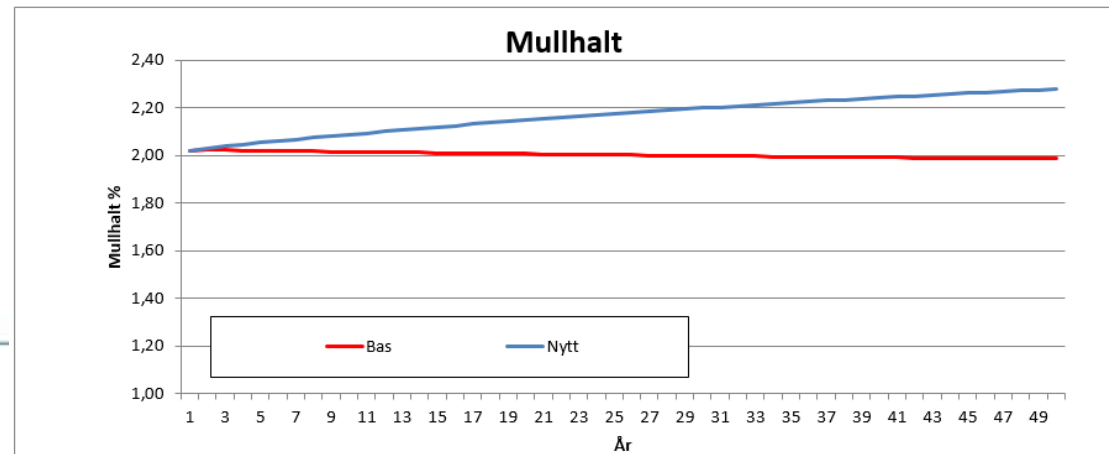
- Utfodringskontroll smågris (50A)
- Utfodringskontroll slaktgris (50B)

Foto: Janne Andersson

Mullhalt och bördighet (12B)

- › 600 rådgivningar 2008-2020
- › Vi ser att åtgärder som ger en ökande mullhalt – ökad kolinlagring – också ger ett positivt ekonomiskt netto.
- › I vår utvärdering av rådgivningens resultat såg vi att cirka hälften av dem som fått rådgivningen hade potential att lagra in nästan 400 kg kol per hektar och år
- › På många gårdar innebär det runt 5 procent skördeökning i växtföljden inom tio års sikt.

Greppa Näringen följer upp resultat på flera sätt

Statistik utförd rådgivning

Nöjdhet hos lantbrukare

Nöjdhet hos rådgivare

Rådgivningens innehåll och effekt

Även andra utvärderar Greppa Näringen

12B. Mullhalt och bördighet

– Utvärdering av åtgärdsförslag från 476 gårdar som deltagit i rådgivningen Mullhalt och bördighet mellan 2008 och 2018

https://greppa.nu/om-greppa-naringen/resultat#query/*%3A*

Miljöeffekter på Greppa Näringens gårdar
- resultat från rådgivningen 2001-2013

Sammanställning av Hans Nilsson, Länsstyrelsen Skåne och Stina Olofsson, Jordbruksverket

Precisionsodling – för att främja miljö och ekonomi

Åtgärdsuppföljning i Greppa Näringens
uppföljningsrådgivning (modul 1B)
- ammoniakåtgärder

2020-08-18

Resultat = frivilligt arbete före lagstiftning

